

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z powództwa P. S. (1) przeciwko M. Ś. o ustalenie istnienia stosunku pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie za pracę, ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy na skutek sprzeciwu od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 maja 2017 r., sygn. akt XP 119/16 uchylił wyrok zaoczny w całości (pkt I), oddalił powództwo (pkt II), zasądził od P. S. (1) na rzecz M. Ś. kwotę 4.010,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III), przyznał i nakazał wypłacić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz radcy prawnego E. P. kwotę 3.321,00 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu (pkt IV).

Sąd Rejonowy oparł orzeczenie na następujących ustaleniach faktycznych:

Pozwany M. Ś. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest hurtowy handel ciętymi kwiatami. W spornym okresie prowadził sprzedaż m.in. na terenie giełdy kwiatowej na ul. (...) w Ł..

P. S. (1) na giełdzie kupował kwiaty od pozwanego oraz innych handlowców. Podczas transakcji handlowych powód nie reprezentował pozwanego. Strony nawiązały znajomość pod koniec lata 2011 roku. Powód kupował towar niższej kategorii, przeceniony, co spotykało się z aprobatą ze strony pozwanego, który był zainteresowany systematycznym zbywaniem tego typu szybko psującego się asortymentu. Kiedy współpraca rozwinęła się a pozwany nabrał kupieckiego zaufania do powoda, zaczął przekazywać mu towar do sprzedaży wyrażając zgodę na późniejsze rozliczenie zapłaty.

Przed Wszystkimi Świętymi w 2011 r. kiedy P. S. (1) wziął większą ilość towaru, pozwany użyczył mu samochód dostawczy, żeby mógł go zawieźć do swoich klientów. Zdarzały się sytuacje, że powód pobrał towar, ale nie miał możliwości na bieżąco regulować należności. Ponieważ nie były to duże sumy M. Ś. zaproponował powodowi, aby ten przychodził czasami doraźnie pomóc np. rozładować towar za 50 zł i w ten sposób rozliczyć się za zaległe płatności. Współpraca między stronami układała się dobrze, pojawiły się więzi koleżeńskie. Pozwany, który wiedział o trudnej sytuacji osobistej powoda czasami proponował mu wspólną trasę do klienta, w charakterze pasażera lub konwojenta, na co powód przystawał. Pomoc powoda nie miała charakteru stałego, była to pomoc doraźna. Wyjazdy odbywały się nieregularnie. Pozwany nie wyznaczał powodowi godzin pracy, powód pojawiał się okazjonalnie, w godzinach dowolnie przez siebie wybranych, w okresach niskiej sprzedaży kwiatów powód w ogóle nie pojawiał się na giełdzie. Pozwany użyczał powodowi telefonu oraz karty wjazdowej na teren giełdy. Telefon był dostępny w boksie pozwanego. Powód miał do niego swobodny dostęp. Zdarzało się, że pozwanemu w pracy w boksie pomagał jego syn. Syn pozwanego również korzystał z tego telefonu. Na ten telefon pozwany wysyłał smsy z ustaleniami dotyczącymi konkretnej czynności do wykonania. Sąd Rejonowy ustalił, że w styczniu 2016 roku przed Dniem Babci i Dziadka pozwany przekazał powodowi towar za 7.000,00 zł a następnie dowiedział się, że powód zaoferował sprzedaż tego towaru, klientom pozwanego. Powyższe pozwany odebrał jako brak lojalności i postanowił zakończyć współpracę.

Oceniając materiał dowodowy, Sąd I instancji nie dał wiary powodowi jakoby w sposób stały, zorganizowany pod kierownictwem pozwanego w czasie i miejscu przez niego wskazanym świadczył pracę na rzecz M. Ś.. Żaden z przesłuchanych w sprawie świadków - poza córką powoda, powyższych okoliczności nie potwierdził. Podkreślić należy, iż w toku procesu przesłuchiwanie byli świadkowie obu stron, hurtownicy posiadający, tak jak pozwany, boksy handlowe na giełdzie przy ul. (...) tj. P. P., P. S. (2), E. K., K. i K. O. a także A. G., G. W. – właściciel gospodarstwa ogrodniczego i kwaciarni. Świadczenie z różną częstotliwością spotkali obie strony postępowania na terenie giełdy. Żaden ze świadków nie zaobserwował, aby powód był pracownikiem pozwanego, większość świadków zgodnie wskazywała iż na terenie boksów widywała przede wszystkim pozwanego. Jedynie M. S., córka pozwanego zeznała, iż w 2014 od lipca do października pracowała oraz dojeżdżała wraz z ojcem 6 razy w tygodniu. Świadek wskazała, iż powód zatrudniony był wówczas u pozwanego, zajmował się sprzedażą towaru i obsługą całego stanowiska. Świadek zeznała,

iż zdarzało się że wraz z powodem jechała pod posesję pozwanego po samochód. Wówczas też słyszała wydawane ojcu polecenia. Wprawdzie świadek zeznała, że zdarzało się to często nie była jednak w stanie wskazać dzielnicy miasta ani kierunku, w którym rzekomo się udawała, zasłaniając się niepamięcią i wczesną porą podróży. Świadek ten wreszcie nie pamiętała danych swojego pracodawcy określając jedynie, że pracowała wówczas u „Włocha, który handlował ozdobnymi liśćmi”. Powyższe czyny całkowicie niewiarygodnymi zeznania M. S..

Zeznania świadka W. W., który wskazał, iż w latach 2012-2016 kilkukrotnie zawoził powoda do posesji pozwanego do K. skąd odbierał samochód dostawczy zasługują na uwzględnienie. W niniejszej sprawie nie jest sporne, że strony znały się, incydentalnie współpracowały ze sobą, pozwany nie zaprzeczał również, iż użyczał czasem samochodu powodowi. Sąd nie dał jednak wiary świadkowi w zakresie w jakim wskazał, iż widział powoda handlującego kwiatami z samochodu pozwanego podczas imprezy (...) na terenie obiektu Spółdzielczego Klubu Sportowego (...) przy ul. (...) w Ł.. Pozwany bowiem wskazał, iż podczas takich imprez nie można handlować z samochodów dostawczych na terenie tego obiektu, nie są one tam wpuszczane w tym celu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo należało oddalić. Na podstawie regulacji zawartej w art. 189 k.p.c. ustalenia przez sąd istnienia stosunku prawnego lub prawa może żądać osoba, która ma w tym interes prawny, to jest gdy skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni ochronę prawnie chronionych interesów i definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu sporu w przyszłości. Odnosząc się do samej zasadności zgłoszonego roszczenia ustalenia istnienia stosunku prawnego, Sąd wskazał, że zatrudnienie nie musi mieć charakteru pracowniczego, o którym mowa w art. 22 § 1 k.p. Sąd Rejonowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie powód P. S. (1) domagał się ustalenia, iż w spornym okresie łączył go z pozwanym stosunek pracy, gdyż takie były ustalenia między stronami, dokonane w toku rekrutowania powoda do pracy. Strona pozwana w toku procesu konsekwentnie zaprzeczała, iż miała wolę zawarcia z powodem umowy o pracę, wskazując, iż powód wykonywał na rzecz pozwanego incydentalnie pewnego rodzaju czynności pomocnicze, które żadną miarą nie miały charakteru zorganizowanego, nie odbywały się pod kierownictwem M. Ś. ale w ramach współpracy handlowej równorzędnych partnerów z których jeden w niewielkim stopniu zalegał z płatnościami. Potwierdziły to nie tylko zeznania samego pozwanego, ale również świadkowie obu stron, współpracujący zarówno z pozwanym jak i niekiedy z powodem na giełdzie kwiatowej. Sąd I instancji nie znalazł zatem podstaw do stwierdzenia, że strony łączył stosunek pracy, zatem w związku ze skutecznie złożonym sprzeciwem wyrok zaoczny uchylił i oddalił tak roszczenie o ustalenie iż stron łączył stosunek pracy, jak i pozostałe roszczenia powoda immanentnie związane z pracowniczym charakterem zatrudnienia.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 i § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015 roku Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 w brzmieniu obowiązującym w marcu 2016 roku.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 4 ust. 1 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 oraz pkt 2 w zw. z § 8 i Rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1805).

Powyższe orzeczenie zostało w całości zaskarżone przez powoda reprezentowanego przez radcę prawnego.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia, a polegający na błędnym ustaleniu, że stron nie łączył stosunek pracy pomimo, że powód w okresie od dnia 4 października 2011 r. do dnia 26 stycznia 2016 r. wykonywał osobiście na rzecz pozwanego za wynagrodzeniem za pracę mającą charakter powtarzający na stanowisku kierowcy – dostawcy – sprzedawcy, pod kierownictwem pozwanego i na ryzyko pozwanego,
2. naruszenie przepisów prawa procesowego:

A. art. 233 §1 k.p.c. – polegającego na przekroczeniu granic swobodnej oceny zebranych w sprawie dowodów poprzez dowolną ich ocenę i brak wszechstronnego rozważenia całokształtu materiału dowodowego – w szczególności przez:

a) Uznanie, że pozwany dostarczał kwiaty osobiście do kwaciarni, podczas gdy niejednokrotnie pozwany z powodem dostarczali kwiaty razem, a nadto w okresie do listopada 2013 r. powód, wykonując polecenie pozwanego, także samodzielnie rozwoził kwiaty pozwanego do kwaciarni;

b) Przyjęcie, w oparciu wyłącznie o zeznania świadków, że powód nie reprezentował pozwanego podczas transakcji handlowych;

c) Uznanie w oparciu jedynie o przesłuchanie pozwanego, z jednoczesnym pominięciem zeznań powoda w tym zakresie, że strony nawiązały znajomość pod koniec lata 2011 r.;

d) Przyjęcie, że powód kupował u pozwanego towar, w tym towar niższej kategorii, przeceniony;

e) Niezasadne, niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że w krótkim czasie po poznaniu powoda „współpraca” stron rozwinęła się, a pozwany nabrał kupieckiego zaufania do powoda, w konsekwencji czego pozwany wyrażał zgodę na pobranie towaru do sprzedaży i późniejszego rozliczenia się za pobrany towar;

f) Bezpodstawne uznanie, że pozwany użyczył powodowi samochód dostawczy przed świętem Wszystkich Świętych w 2011 r. w celu rozwiezienia towaru do swoich (tj. powoda) klientów;

g) Bezpodstawne przyjęcie, jak „przychodził czasem pomóc doraźnie pozwanemu”, np. rozładować towar za 50 zł i w ten sposób rozliczyć się za zaległe płatności;

h) Niezgodne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że powód przyjmował propozycje pozwanego wspólnej trasy do klienta wtedy towarzyszył pozwanemu jako pasażer lub konwojent;

i) Przyjęcie i to wyłącznie na podstawie przesłuchania pozwanego, że praca powoda nie miała charakteru stałego, że była pomocą doraźną, że wyjazdy odbywały się nieregularnie, że pozwany nie wyznaczał powodowi godzin pracy, że powód pojawiał się okazjonalnie, w godzinach dowolnie przez siebie wybranych, a w kresach niskiej sprzedaży kwiatów powód w ogóle się nie pojawiał na giełdzie;

j) Sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie, że pozwany „użyczał” powodowi telefonu oraz karty wjazdowej na teren giełdy;

k) Sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego uznanie i to wyłącznie na podstawie przesłuchania pozwanego, że pozwany przekazał powodowi przed Dniem Babci i Dziadka towar za kwotę 7000 zł,

l) Uznanie za niewiarygodnych zeznań świadka M. S. z uwagi na fakt, że rzekomo pozostawały w sprzeczności z zeznaniami pozostałych świadków, „którzy w znakomitej większości zeznawali, że widywali pozwanego niemal codziennie” ora z uwagi na fakt, że nie pamiętała danych swojego pracodawcy;

m) Uznanie za wiarygodne niczym nieopartego twierdzenia pozwanego, że podczas takich imprez jak (...) nie można handlować samochodów dostawczych, i tym samym uznając za niewiarygodne zeznania świadka W. W.;

n) Danie wiary zeznaniom świadków strony pozwanej, podczas gdy wielokrotnie zeznania te były wzajemnie sprzeczne.

B. art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 i § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 w brzmieniu obowiązującym w marcu 2016 r.) – poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty 4010,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

C. § 4 ust. 1 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 oraz pkt 2 w zw. z § 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1805) poprzez przyznanie na rzecz pełnomocnika powoda kwoty 3321,00 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

W zakresie pkt B i C wniósł o przeprowadzenie przez Sąd II instancji kontroli, czy koszty zostały prawidłowo naliczone oraz czy w oparciu o prawidłowo wskazaną podstawę prawną. W ocenie pełnomocnika powoda Sąd I instancji nie uwzględnił w jego wynagrodzeniu kosztów postępowania zażaleniowego, natomiast wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego jawi się jako za wysokie, porównując je z podaną przez Sąd I Instancji podstawą prawną.

Wniósł o:

1. zmianę wyroku Sądu I instancji i ustalenie, że P. S. (1) był zatrudniony przez M. Ś. w okresie od dnia 4 października 2011 r. do 26 stycznia 2016 r, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku dostawcy, sprzedawcy, a stosunek pracy ustał na podstawie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę bez zachowania okresu wypowiedzenia; zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwot wskazanych w odpowiedzi na sprzeciw z dnia 21 lutego 2018 r. oraz zmianę orzeczenia o kosztach za postępowanie przed Sądem I instancji poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, za postępowanie przed Sądem II instancji,

ewentualnie o

2. uchylenie wyroku Sądu I instancji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W razie nieuwzględnienia apelacji wniósł o nie obciążanie powoda kosztami postępowania.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. wniósł nadto o przeprowadzenie uzupełniającego dowodu z dokumentów w postaci:

1. Kserokopii z wydania gazety (...) z dnia 23 września 2011 r. zawierającej pierwszą stronę gazety oraz stronę z ogłoszeniem o poszukiwaniu przez pozwanego pracownika „kierowcy – handlowca”;

2. Kserokopii z wydania gazety (...) z dnia 26 września 2011 r. zawierającej pierwszą stronę gazety oraz stronę z ogłoszeniem o poszukiwaniu przez pozwanego pracownika „kierowcy – handlowca”;

3. Kserokopii z wydania gazety (...) z dnia 30 września 2011 r. zawierającej ogłoszenia o poszukiwaniu przez pozwanego pracownika „kierowcy handlowca”

- na okoliczność poszukiwania przez pozwanego pracownika, zamieszczania w tym celu ogłoszeń w gazecie (...) przynajmniej trzykrotnie.

Jednocześnie wskazał, że potrzeba złożenia wniosku o dopuszczenie dowodu z w/w dokumentów powstała dopiero na obecnym etapie postępowania, jako że w uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że po pierwsze pozwany przekonująco wyjaśnił Sądowi, iż ogłoszenie zamieścił za namową żony po drugie zaś, że ogłoszenie było zamieszczone tylko jeden raz. Zamieszczenie ogłoszenia tej samej treści trzykrotnie prowadzi do oczywistego wniosku, że pozwany poszukiwał pracownika. W późniejszym czasie ogłoszenia nie były już zamieszczane, ponieważ na ostatnie z nich odpowiedział powód, który w dniu 4 października 2011 r. rozpoczął pracę u pozwanego i świadczył ją do dnia 26 stycznia 2016 r.

Wniósł także o dopuszczenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda – na okoliczność potwierdzenia miejsca pobytu powoda latem 2011 r.

W odpowiedzi na apelację pozwany reprezentowany przez adwokata wniósł o:

- oddalenie wniosków dowodowych powoda zgłoszonych w apelacji,
- oddalenie apelacji w całości,
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 27 września 2018 r. pełnomocnik powoda poparł apelację oraz wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczając, że koszty nie zostały opłacone w całości ani w części. Pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji i wniosków dowodowych powoda oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Powód oświadczył, że obecnie nie ma żadnej formalnej umowy. Dodał, że utrzymuje się z pracy dorywczej na Placu (...). Podał, że zdarza się, że w miesiącu ma 300 zł, a czasem nic. Wskazał, że mieszka z żoną, która pracuje na umowę zlecenie i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości najniższej krajowej.

/protokół rozprawy z dnia 27 września 2018 r. – 00:12:18 – 00:22:21, 00:22:39 – 00:24:51 – płyta CD – k. 299/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Na uwzględnienie zasługuje zażalenie, zawarte w apelacji, a dotyczące kosztów zastępstwa procesowego za pomoc udzieloną powodowi z urzędu.

Apelacja jako taka podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności wskazać należy na brak podstaw do uwzględnienia wniosków strony powodowej o dopuszczenie dowodu zgłoszonego w apelacji.

Zgodnie z art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Ta strona, która twierdzi, że określona okoliczność miała miejsce obowiązana jest zatem zgłosić dowód lub dowody wykazujące jej istnienie. Natomiast w art. 217 § 1 k.p.c. został określony przez ustawodawcę termin przedstawienia faktów i dowodów. W świetle tego przepisu, strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej, z zastrzeżeniem niekorzystnych skutków, jakie według przepisów niniejszego kodeksu mogą dla niej wynikać z działania na zwłokę. Podczas całego postępowania strona powodowa nie była ograniczona w możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia. Dodatkowo w świetle uregulowań art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c. Przepis ten został wprowadzony głównie w celu dyscyplinowania stron przez skłonienie ich do przedstawiania całego znanego im materiału faktycznego i dowodowego już przed sądem pierwszej instancji. Jednocześnie tym sposobem ustawodawca zapobiega także przewlekłości postępowania. Obostrzenia zawarte w omawianym przepisie są wyrazem dążenia do koncentracji materiału procesowego, a nie ograniczania rozpoznawczych i kontrolnych funkcji apelacji. Dla strony zapobiegliwej i dbającej należycie o swoje procesowe interesy, obostrzenia te nie stanowią przeszkody w zrealizowaniu celu procesowego, w szczególności polegającego na ujawnieniu prawdy materialnej. Chodzi o to, aby na skutek obostrzeń przewidzianych w omawianym przepisie, ustanowionych zasadniczo w celach pragmatycznych, nie ucierpiało prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy.

Zauważyć należy, że powód nie wykazał w sposób przekonujący, że dopuszczenie dowodów z w/w kserokopii z wydania gazety w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji nie było możliwe ani, że potrzeba powołania się nań wynikła później. Nie może przy tym umknąć uwadze, że stroną powodową reprezentował zawodowy pełnomocnik, który winien czuwać nad prawidłowym i terminowym zgłaszaniem twierdzeń i dowodów. Zgłoszenie przedmiotowego wniosku dowodowego na obecnym etapie sprawy nie mogło zatem odnieść zamierzonego skutku procesowego. W tej sytuacji Sąd Okręgowy powyższy wniosek oddalił. W konsekwencji Sąd oddalił także wniosek o uzupełniające przesłuchanie stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda – na okoliczność potwierdzenia miejsca pobytu powoda latem 2011 r.

Przechodząc do meritum wskazać należy, że Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je jako własne. Podziela również wywody prawne zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany bądź uchylecia.

Przede wszystkim brak jest uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c.

Przepis art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd dokonuje oceny wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu orzeczenia z 11 lipca 2002 roku, IV CKN 1218/00, LEX nr 80266). Ramy swobodnej oceny dowodów są zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnym poziomem świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (tak też Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach, np. z dnia 19 czerwca 2001 roku, II UKN 423/00, OSNP 2003/5/137). Poprawność rozumowania sądu powinna być możliwa do skontrolowania, z czym wiąże się obowiązek prawidłowego uzasadniania orzeczeń (art. 328 § 2 k.p.c.).

Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, iż sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Natomiast zarzut dowolnego i fragmentarycznego rozważenia materiału dowodowego wymaga dla swej skuteczności konkretyzacji i to nie tylko przez wskazanie przepisów procesowych, z naruszeniem których apelujący łączy taki skutek, lecz również przez określenie, jakich dowodów lub jakiej części materiału zarzut dotyczy, a ponadto podania przesłanek dyskwalifikacji postępowania sądu pierwszej instancji w zakresie oceny poszczególnych dowodów na tle znaczenia całokształtu materiału dowodowego oraz w zakresie przyjętej podstawy orzeczenia.

Zarzuty skarżącego sprowadzają się w zasadzie jedynie do polemiki ze stanowiskiem Sądu i interpretacją dowodów dokonaną przez ten Sąd i jako takie nie mogą się ostać. Apelujący przeciwstawia bowiem ocenie dokonanej przez Sąd pierwszej instancji swoją analizę zgromadzonego materiału dowodowego. Odmienna ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego przedstawiona przez powoda, a w zasadzie odmienne wnioski wyprowadzone na podstawie tych samych okoliczności pozostają jedynie w sferze dyskusji i nie są wystarczające do uznania, że Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy przepisów postępowania, a jego ocena jest dowolna.

Wbrew twierdzeniom powoda Sąd wszechstronnie rozważył cały zebrany w sprawie materiał dowodowy, odniósł się do wszystkich dowodów i prawidłowo ustalił, że powoda i pozwanego nie łączył stosunek pracy, była to wzajemna współpraca, która miała charakter doraźny i okazjonalny.

Sąd Rejonowy w ocenie materiału dowodowego jednoznacznie wskazał, na których zeznaniach się oparł, a którym zeznaniom odmówił wiary i dlaczego. Sąd wskazał, że za niewiarygodne uznał zeznania świadka M. S. – córki powoda, gdyż stoją one w sprzeczności z zeznaniami pozostałych świadków, którym Sąd dał wiarę i na podstawie których ustalił stan faktyczny. Podał także dlaczego za niewiarygodne uznał zeznania powoda. Słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że córka powoda potrafiła opowiedzieć sądowi, jak często i dokąd jeździła z ojcem do pracy, ale na pytanie sądu o nazwę i adres jej pracodawcy, zasłaniała się niepamięcią.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że odmówił wiary zeznaniom świadka W. W. w zakresie w jakim wskazał, iż widział powoda handlującego kwiatami z samochodu pozwanego podczas imprezy (...) na terenie obiektu Spółdzielczego Klubu Sportowego (...) przy ul. (...) w Ł., gdyż z ustaleń dokonanych przez Sąd wynika, że podczas takich imprez nie można handlować z samochodów dostawczych na terenie tego obiektu.

Sąd I instancji słusznie podkreślił, że fakt zamieszczenia w gazecie ogłoszenia o zatrudnieniu pracownika nie przesądza, że w takim charakterze pracował u M. Ś. P. S. (1). Pozwany przekonująco, zdaniem Sądu I instancji, wyjaśnił bowiem, iż za namową małżonki dał takie ogłoszenie 30 września 2011 r., ostatecznie jednak nikogo nie zatrudnił. Natomiast z P. S. (1) kontakt nawiązał wcześniej i wówczas polegał on jedynie na tym, że powód kupował u niego kwiaty. Sąd Okręgowy nie neguje, że strony nawiązały współpracę, ale nie ma ani jednego dowodu na to, że była to współpraca oparta na zasadach prawa pracy. Powód po prostu potrzebował dorywczo zarobić trochę pieniędzy, zaś pozwany sporadycznie potrzebował kogoś, kto wykona określone usługi. W ten sposób strony współpracowały przez kilka miesięcy. W żadnym jednak stopniu nie można uznać, że doszło do zawarcia umowy o pracę pomiędzy stronami. Wszak pod pojęciem pracy rozumie się nie tylko wykonywanie zadań z polecenia i na rzecz pracodawcy, ale także świadczenie określonych usług, czy wykonanie określonych czynności za wynagrodzeniem w reżimie prawa cywilnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego rozumowanie Sądu pierwszej instancji było logiczne i spójne. Postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone rzetelnie i wnikliwie, a ocena materiału dowodowego wszechstronna i przekonująca. Miało to swoje odzwierciedlenie w rzeczowym uzasadnieniu wyroku. Z tych też względów uznać należy, że nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia art. 233 k.p.c.

Odnosnie zarzutu powoda naruszenia przez Sąd I instancji art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 i § 9 ust. 1 pkt 1 oraz § 10 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800 w brzmieniu obowiązującym w marcu 2016 r.) należy wskazać, że jest on o tyle słuszny, że faktycznie Sąd Rejonowy podał niepełną podstawę prawną. Podstawa prawna powinna być następująca: art. 98 k.p.c. w zw. § 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 w zw. z § 2 pkt 5 oraz § 10 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

Jednakże uwzględniając w/w podstawę prawną Sąd I instancji, wbrew twierdzeniom powoda, nie zawyżył kwoty kosztów procesu zasądzonej od powoda na rzecz pozwanego zasądzając kwotę 4010,00 zł.

Natomiast zasadny jest zarzut apelacji naruszenia § 4 ust. 1 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 oraz pkt 2 w zw. z § 8 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1805) poprzez przyznanie na rzecz pełnomocnika powoda kwoty 3321,00 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Dlatego też Sąd Okręgowy zmienił postanowienie zawarte w pkt IV zaskarżonego wyroku w ten sposób, że przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz radcy prawnego E. P. kwotę 3763,80 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 w zw. z § 8 pkt 5 oraz §16 ust. 2 pkt 1 w/w rozporządzenia.

Na kwotę 3763,80 zł składają się:

- koszty za I instancję w wysokości 2509,20 zł (1800 zł + 180 zł + 60 zł plus podatek Vat w wysokości 23%),
- koszty za postępowanie zażaleniowe w wysokości 1254,60 zł (900 zł + 90 zł + 30 zł plus podatek Vat w wysokości 23%).

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 §1 k.p.c. w zw. art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację strony powodowej w pozostałej części jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w pkt 3 sentencji wyroku na podstawie art. 102 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Artykuł 102 k.p.c. jest przepisem wyjątkowym, wymagającym wystąpienia okoliczności szczególnych, jak np. dotyczących stanu majątkowego czy też sytuacji życiowej strony. Stanowi on swoistą „furtkę”, pozostawiając sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 k.p.c.) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności.

Zastosowanie art. 102 k.p.c. nie wymaga odrębnego wniosku od strony przegrywającej i powinno być oceniane w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej zobowiązanego. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974r. II CZ 223/73).

W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie, zachodzą okoliczności dające podstawę do zastosowania art. 102 k.p.c. z uwagi na trudną sytuację materialną powoda. Powód obecnie nie ma żadnej formalnej umowy. Utrzymuje się z pracy dorywczej na Placu (...). Zdarza się, że w miesiącu ma 300 zł, a czasem nic. Mieszka z żoną, która pracuje na umowę zlecenie i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości najniższej krajowej.

Mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu, sytuacja życiowa i majątkowa przemawia za zastosowaniem w stosunku do powoda art. 102 k.p.c. i na jego podstawie Sąd w pkt 3 wyroku nie obciążył P. S. (1) kosztami procesu.

Na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 15 ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 3 w zw. z § 8 pkt 5 w zw. § 16 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1805) Sąd w pkt 4 sentencji wyroku przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa kasy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz radcy prawnego E. P. kwotę 1200,00 zł tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za II instancję.

Przewodniczący: Sędziowie:

K.K-W.